

Fata heimin gjøgnum eyguni á medmenniskjum tínum

Skulu vit gera okkum vón um at lata ynski okkara um at uppdaga, uppfínna, menna og selja, verða veruleika, er m.a. eisini neyðugt, at vit læra okkum ikki altíð at forðma, ovunda og mistonkja hvønn annan, men at læruøstovnar o.a. ganga fram á virðing fyri menniskjum, sum hugsa á øðrum bylgjulongdum og út frá øðrvísi fortreytum, segði Niclas Rasmussen, lærari á Føroya Handilsskúla, m.a., tá næmingar á Handilsskúlanum fingu prógv handað í farnu viku.

Tað var meiningin, at tit skuldu sleppa undan at repitera hendan tíman.

Men eg vil tó triva í nak-
að av tí, tit hava lært og
seta tað saman á ein eitt
sindur øðrvísi hátt.

Tit hava her lært um
mátar at greiða frá ymisk-
um viðurskiftum uppá.
Um uppskot til loysnir á
ymiskum spurningum.
Ymiskar mátar at hugsa
uppá, hvønn við sinum
andliti.

Teir effektivu

Tit hava í tímunum lært
um «teir effektivu» —
hetta er jú ein handels-
skúli. — Kall teirra er alla
tíðina at leita eftir kink-
um, fløskuhálsnum og
brekum. — finna útav
hvar ov mikið fer til spill-
is, hvar leki er á, har ut-
reiðslurnar eru ov høgur,
rætta hetta og síðani
halda á fram. Hja teimum
er heimurin við øllum sum
er í, at samanlikna við

eina maskinu. Tí ræður
tað hjá teimum um, at
hjólini mala so vælsmurd
sum gjørligt. — Alla tíð-
ina ótróytliga at virka
fyri, at so nógv inntjening
er fyri hvønn manntíma,
maskintíma ella fyri
hvørja iløgukrónu sum
møguligt, og allarhelst at
finna tað einasta eina opti-
mala punktið og vera har.
Har sum rationaliteturin
byr.

Teir vísindaligu

Tit hava eisini lært um
teir «vísindaligu», teir,
sum vilja loysa allar kink-
ur og øll brek á ein
vísindaligan hátt. Hesir
siga, at besti máttin er, at
vit fyrst byggja ein
modell, sum út í æsir visir
hvussu tað heila virkar —
hvussu veruleikin í veru-
leikanum sær út, stóð-
frøðisliga, figgjarliga,
sálarliga, biologiskt, sam-
felagsliga osfr. Fyrst tá

vit hava sanna modelið í
hondini, siggja hvussu tað
virkar, og eru samdir um
at vera samdir um, at
hetta er tað einasta sanna,

oftani út frá politiskum
ideologium, skulu vit seta
tað í gongd í veruligu fyri-
myndini, náttúruni.

Humanistarnir

Tit hava kanska eisini
hoyrt eitt sindur um
«humanistarnar». Teir ar-
beiða m.a. út frá menn-
iskjaligum korum og
kenslum, ofta frá einari
sonevndari «normal-
mynd» av menniskjanum.
Humanistarnir halda, at
hægstu menniskjaligu
virðini, frælsið, tign og
einstaklingsins egna
hugsan skulu setast í há-
sætið. Og vit skulu ar-
beiða fyri at øll eru trygg-
að móti øllum óvæntaðum
hendingum í hesum al-
heimi, sum er í stóðugari
broyting. Men fram um
alt skulu modell, formlar
og figgjarætlanir so vitt
møguligt haldastuttan-
fyri.

Antiplanleggjarar

Hesir triggja uppskots-
stillarnir royna hvør
uppá sin máta at leggja
heildarætlanir og sann-
leikar fyri alt lívið. Men
ein annar bólkur er, sum
tit ikki hava hoyrt so
nógv um her á skúlanum.
— Vit kunnu rópa teir

